

שינויים עונתיים בהעדפות התקבצות עם קרובים בציפור חברתית- הקאק .

תקציר מהכנס הזואולוגי 2017

רון חן, יואב ברטן, רן נתן המעבדה לאקולוגיה של תנועה, המחלקה לאקולוגיה, אבולוציה והתנהגות, המכון למדעי החיים ע"ש אלכסנדר סילברמן, הפקולטה למדעי הטבע, האוניברסיטה העברית בירושלים, קרית אדמונד י' ספרא, גבעת רם, ירושלים

ron.chen@mail.huji.ac.il

במינים חברתיים, התקבצות עם קרובי משפחה עשויה לתרום לכשירות הכוללת - fitness inclusive באמצעות שיתוף פעולה במגוון הקשרים אקולוגיים, ומנגד לחבירה לקרובים עלולים להיות גם חסרונות כגון רביית שארים ותחרות תוך קבוצתית.

אנו בחנו את הדינמיקה של הרכבי קבוצות קאקים, ציפור חברתית ומונוגמית, לאורך שנה שלמה ועבור עשרות פרטים. המעקב בוצע באמצעות משדרי RFID שהוצמדו לציפורים ואפשרו לנטר את מיקומן במגוון אתרי קינון ושיחור מזון ברזולוציית זמן של דקה.

בדקנו את ההשערה כי לקראת עונת הקינון פרטים יבחרו להתקבץ עם קרובי משפחה על מנת להגדיל את כשירותם הכוללת הודות לשמירה הדדית על קינים. לחילופין, שיערנו כי במצב בו קיימת תחרות תוך קבוצתית גבוהה, פרטים עשויים להמנע מקרובים. כמו כן שיערנו כי דגם התקבצות שכזה צפוי בעיקר באתרי קינון, לעומת אתרי שיחור מזון, ובקרוב פרטים בוגרים, לעומת פרטים בשנת החיים הראשונה.

מצאנו כי לאחר תום עונת הקינון מתפרק המבנה החברתי, וכי קבוצות נבנות בהדרגה מחדש לקראת עונת הקינון, אך רק סביב אתרי קינון.

במהלך החורף, פרטים מעדיפים את קרבתם של פרטים הרחוקים מהם גנטית, העדפה שהולכת ומתהפכת לקראת האביב, עד למצב של העדפת קרובים בעונת הקינון. דגם זה מופיע רק אצל פרטים בוגרים.

אנו מציעים כי לחצי סלקציה משתנים מניעים את השינויים בהעדפות ההתקבצות של קאקים: במהלך החורף פרטים נמנעים מתחרות עם קרוביהם בני אותו הזוג על מציאת בן זוג ואתר קינון, וכן מחפשים בן זוג השונה מהם גנטית. מנגד באביב יש יתרון לקנן עם קרובים ולשתף פעולה בהגנה מפני טורפים. תוצאותינו מדגימות את המורכבות של הלחצים הסלקטיביים במינים חברתיים ואת השפעותיהם על דגמי ההתקבצות.